

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Ελληνας (J)Boss!

Αν πιστεύετε ότι τα όνειρα δεν γίνονται πραγματικότητα και ότι ο ανοιχτός κώδικας δεν προσφέρει επαγγελματικές ευκαιρίες, τότε πρέπει να γνωρίσετε τον Δημήτρη Ανδρεάδη, project leader του JBoss Application Server της Red Hat...

Linux Format: Δημήτρη, οι περισσότεροι νέοι χρήστες του Linux δεν σε γνωρίζουν. Πες μας δύο λόγια για τον εαυτό σου...

Δημήτρης Ανδρεάδης: Το ενδιαφέρον μου για τους υπολογιστές ξεκίνησε στο Γυμνάσιο, όταν είδα την ταινία "War Games". Κάπου εκεί έκανα τα πρώτα μου βήματα στον προγραμματισμό, αρχικά με home computers και μετά με PCs. Ήταν η εποχή που διαβάζαμε "Pixel".

Τελείωσα την Πληροφορική στα ΤΕΙ Αθήνας και συνέχισα με ένα M.Sc. στην Ιρλανδία. Για 7 χρόνια δούλεψα στην ανάπτυξη λογισμικού τηλεπικοινωνιών στην Intracom και μέσω αυτής στη Motorola.

Από το 2004 έχω αφοσιωθεί αποκλειστικά στο ανοιχτό λογισμικό, αρχικά ως core developer και αργότερα ως project lead της ομάδας που φτιάχνει τον JBoss

κάτι πάνω σε υπάρχοντα έργα ανοικτού κώδικα, που ήταν αρκετά σύνθετα και είχαν ελάχιστη τεκμηρίωση. Η μόνη λύση ήταν να αναλύσεις τον κώδικα που υπήρχε, για να δεις πώς θα κάνεις τις δικές σου επεκτάσεις.

Το 1994, επέστρεψα στο Δουβλίνο ως μεταπτυχιακός, όπου για 2 χρόνια είχα την τύχη να συνεργαστώ με δύο εξαιρετικούς Δανούς προγραμματιστές, που τότε ξεκινούσαν τη δική τους δουλειά βασισμένη στην κατασκευή και υποστήριξη opensource frameworks. Διδάχτηκα πάρα πολλά από τον κώδικα αυτών των παιδιών και έγραφα αρκετές χιλιάδες γραμμές ανοιχτού κώδικα για το έργο που δουλεύαμε.

Από τότε προσπαθώ σε οποιοδήποτε έργο εμπλέκομαι, να αναζητώ λύσεις και γνώση μέσα από τα στάνταρ και συναφείς εφαρμογές ανοικτού κώδικα. Οποιοδήποτε θέλεις να φτιάξεις, ειδικά στο

και έτσι κερδίσαμε ανθρωποχρόνια ανάπτυσξης.

Με τη χρήση εμβάθυνα όλο και περισσότερο στα εσωτερικά του server, άρχισα να στέλνω πίσω patches, αργότερα μικρά υποσυστήματα. Γυρνούσα σπίτι από τη δουλειά και στο λιγοστό ελεύθερο χρόνο μου έγραφα επεκτάσεις για τον JBoss. Η κοινότητα γύρω από τον JBoss ήταν πολύ ενεργή και οι δημιουργοί του ήταν κάτι σαν rock stars. Ήταν μεγάλη πρόκληση να καταφέρεις να μπει ο κώδικάς σου στον server και να χρησιμοποιείται από δεκάδες χιλιάδες χρήστες σε όλο τον κόσμο.

Μήνες μετά, πήρα e-mail από τον Marc Fleury, που μου πρότεινε να δουλέψω full-time για τον JBoss. Ήταν δύσκολη απόφαση να αφήσω πίσω ό,τι είχα καταφέρει για κάτι τόσο άγνωστο και αβέβαιο, ωστόσο είχα εμπιστοσύνη στην τεχνολογία και στους ανθρώπους του JBoss. Εκ των υστέρων, το ταξίδι με τον JBoss αποδείχτηκε μία από τις πιο ενδιαφέρουσες εμπειρίες της ζωής μου.

LXF: Πολλοί αναγνώστες δεν γνωρίζουν το JBoss Application Server. Περί τίνος πρόκειται;

Δ.Α.: Ο JBoss Application Server είναι μία ανοικτού κώδικα υλοποίηση των προδιαγραφών Java Enterprise Edition (JavaEE). Πολύ χοντρικά, ένας Application Server είναι η πλατφόρμα που μεσολαβεί μεταξύ του Web και της βάσης δεδομένων ή των εσωτερικών συστημάτων μιας επιχείρησης, πάνω στην οποία οι προγραμματιστές χτίζουν δυναμικές εφαρμογές (e-banking, e-shopping, e-ticketing, portals κ.λπ.). Σε άλλες περιπτώσεις, η πλατφόρμα χρησιμοποιείται για να λύσει προβλήματα integration.

Το πρότυπο JavaEE εξασφαλίζει ότι οι Java εφαρμογές που το ακολουθούν, μπορούν να μεταφερθούν και τα τρέξουν σε όλες τις συμβατές πλατφόρμες, γεγονός που δημιουργεί έναν υγιή ανταγωνισμό και προσφέρει επιλογές στον πελάτη. Οι Java application servers χρησιμοποιούνται ευρύτατα στον επιχειρηματικό κόσμο, ειδικά σε mission-critical

ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΟΙΚΤΟ ΚΩΔΙΚΑ:

“ΤΟ OPENSOURCE ΣΕ ΠΟΛΛΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΙΝΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΩΡΙΜΟ Ή ΕΦΑΜΙΛΛΟ ΜΕ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ ΠΟΥ ΣΙΓΟΥΡΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΔΩΡΕΑΝ.”

Application Server, ένα από τα πιο δημοφιλή opensource projects στο χώρο της Enterprise Java.

Η εταιρεία JBoss ήταν ένα αμερικανικό start-up που δημιουργήθηκε από τον Marc Fleury, τον άνθρωπο που ξεκίνησε το project το 1999, για να παρέχει υπηρεσίες γύρω από τον Application Server, θεμελιώνοντας αυτό που εμείς ονομάζουμε "Professional OpenSource". Το 2006 η Red Hat αγόρασε την JBoss για 350 εκατ. δολάρια...

LXF: Ποια ήταν η αφορμή για να ασχοληθείς με τον ανοικτό κώδικα; Ήταν τυχαίο γεγονός ή επιλογή;

Δ.Α.: Ξεκίνησε από τυχαίο γεγονός και εξελίχθηκε σε επιλογή. Η πρώτη ουσιαστική επαφή μου με ανοιχτό κώδικα ήταν στην Ιρλανδία, όπου είχα πάει αρχικά με το Εράσιμους. Επρεπε να φτιάξω

χώρο της Java, οι πιθανότητες είναι ότι κομμάτια του υπάρχουν ήδη έτοιμα, επομένως ένα μεγάλο μέρος της δουλειάς είναι να τα βρεις, να τα χρησιμοποιήσεις σωστά και να εστιάσεις στη δική σου προστιθέμενη αξία.

LXF: Στην JBoss πώς πήγες; Αφησες μια πιο mainstream καριέρα για κάτι που θα μπορούσε να θεωρηθεί και ως πείραμα...

Δ.Α.: Το 2001 ξεκίνησα τη δημιουργία μιας πλατφόρμας γραμμένης σε Java και διερευνώντας τις διαθέσιμες opensource υλοποιήσεις κάποιων στάνταρ, έπεσα πάνω στον JBoss. Παρόλο που ο JBoss ήταν φτιαγμένος για άλλο σκοπό, διαβάζοντας τον κώδικα κατάλαβα ότι η αρχιτεκτονική του ήταν πολύ ευέλικτη και με λίγες προσθήκες, θα έκανε αυτό που θέλαμε. Το πείραμα πέτυχε

εφαρμογές ή εκεί όπου τα performance requirements είναι πολύ ψηλά.

LXF: Η εταιρεία ακολουθεί το ανοικτού κώδικα μοντέλο ανάπτυξης. Τι σημαίνει αυτό πρακτικά, εκτός του ότι ο κώδικας του προϊόντος είναι διαθέσιμος με την LGPL;

Δ.Α.: Ότι ο καθένας μπορεί να χρησιμοποιήσει τον JBoss για να γράψει επιχειρηματικές εφαρμογές, χωρίς να επωμίζεται το κόστος της άδειας χρήσης. Από την άλλη, πίσω από τον ανοιχτό κώδικα, υπάρχει η εταιρεία, η οποία παρέχει όλο το φάσμα υπηρεσιών υποστήριξης, απασχολώντας full-time τον πυρήνα των ατόμων που συμμετέχουν στη δημιουργία του JBoss.

LXF: Ο ανοιχτός κώδικας οδήγησε την JBoss εκεί όπου είναι ή είναι κάτι άλλο, π.χ. η τεχνολογική υπεροχή; Γιατί δεν σας εξάφανε ο ανταγωνισμός από τα μεγάλα ονόματα της αγοράς;

Δ.Α.: Ο JBoss ήταν από τις πρώτες opensource υλοποιήσεις του στάνταρ, όταν αντίστοιχα εμπορικά προϊόντα κόστιζαν δεκάδες χιλιάδες δολάρια. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με κάποια πρωτοποριακά τεχνολογικά χαρακτηριστικά του, τον έφεραν μέσα σε λίγα χρόνια στο Νο 1 στις προτιμήσεις των προγραμματιστών. Αυτή τη στιγμή, σε production deployments, οι JBoss και IBM βρίσκονται στην κορυφή και μοιράζονται περίπου το ίδιο μερίδιο της παγκόσμιας αγοράς (34% έκαστος).

LXF: Να το θέσω διαφορετικά. Μπορεί μία οποιαδήποτε εταιρεία software να υιοθετήσει το μοντέλο του ανοικτού κώδικα ή πρέπει να συντρέχουν κάποιες συνθήκες; Τι κερδίζει η εταιρεία και, το κυριότερο, ο πελάτης;

Δ.Α.: Για να έχει επιχειρηματική βάση η ανάπτυξη opensource από κάποια εταιρεία, αυτό θα πρέπει να αποτελεί "commodity software", δηλαδή λογισμικό που χρησιμοποιείται από πάρα πολύ κόσμο. Διαφορετικά, θα πρέπει να στοχεύει σε κάποιο niche market [σ.σ.: μια μικρή αγορά], στο οποίο ο κώδικας προστατεύεται από κάποια ειδική διπλή άδεια χρήσης.

Το όφελος για την εταιρεία είναι συνήθως το quality assurance, η διασφάλιση ποιότητας από τη συμμετοχή της κοινότητας, όπως και η προβολή της εταιρείας. Από την άλλη, χρειάζονται ειδικές δεξιότητες για να πετύχεις στην αρένα του ανοικτού κώδικα. Υπάρχουν δεκάδες παραδείγματα αποτυχημένων προσαθεσιών από μεγάλες εταιρείες.

Τα οφέλη για τον πελάτη είναι πολλαπλά: μικρότερο κόστος χρήσης, πρόσβαση στον κώδικα, μεταφορά τεχνο-

γνωσίας, γρήγορα fixes, μεγαλύτερη ασφάλεια κ.λπ.

LXF: Η κοινότητα πώς συμμετέχει στην ανάπτυξη του JBoss; Υπάρχουν δύο ξεχωριστά προϊόντα, το community και το supported, σωστά;

Δ.Α.: Σε αντίθεση με το Linux, όπου κανένας δεν ελέγχει μεγάλο ποσοστό του κώδικα, στον JBoss η εταιρεία απασχολεί ένα 80% των ενεργών committers. Επειδή ακριβώς είναι δύσκολο να αναδειχτεί κάποιος ως committer, οι λιγότεροι που τα καταφέρνουν αποδεικνύοντας την αξία τους, αργά ή γρήγορα προσλαμβάνονται. Η συμμετοχή της κοινότητας είναι πιο έντονη όσον αφορά στα testing, bug reporting, fora κ.λπ.

Μέχρι πρόσφατα, υπήρχε ένα μοναδικό codebase (βάση του κώδικα). Πρόσφατα αρχίσαμε να εφαρμόζουμε το μοντέλο της Red Hat, δηλαδή από την community έκδοση του JBoss (όπως το Fedora) γίνεται fork το certified/supported προϊόν (όπως το RHEL). Ο στόχος είναι η διατήρηση της καινοτομίας στο community project και η σταθερότητα που επιζητούν οι πελάτες μας στο supported προϊόν, το οποίο υποστηρίζουμε σε βάθος 5 χρόνων.

LXF: Το καλοκαίρι του 2006, η JBoss εξαγοράστηκε από τη Red Hat, αν και υπήρχαν φήμες ότι θα κατέληγε στην Oracle. Νομίζεις ότι αυτό ήταν η λιθιά λίθος για την "Unbreakable" καμπάνια της Oracle;

Δ.Α.: Σίγουρα η άρνηση της JBoss στην Oracle εκνεύρισε τον Larry (σ.σ.: Ellison, CEO της Oracle), όμως δεν είμαι σίγουρος αν αυτός ήταν ο λόγος για το (αποτυχημένο) fork.

LXF: Τι αντιπροσωπεύει η Red Hat για σένα; Είναι η πρώτη εταιρεία που εφάρμοσε το μοντέλο ανοικτού κώδικα...

Δ.Α.: Η Red Hat είναι αναμφισβήτητα πρωτοπόρος και ταυτόχρονα θεματοφύλακας του ανοικτού κώδικα. Είναι επίσης ο μεγάλος διδάσκαλος, καθώς ο JBoss ουσιαστικά ανέγραψε το επιχειρηματικό της μοντέλο. Αν δεν υπήρχε Red Hat, πιθανά μην είχε υπάρξει JBoss.

Αυτή τη στιγμή κατέχει γύρω στο 80% της αγοράς Enterprise Linux, ενώ ως επιχειρήση προσφέρει εξαιρετικό value-for-money, τιμή-προς-απόδοση. Για 3η χρονιά στη σειρά ψηφίστηκε κορυφαίος προμηθευτής σε σχέση με την αξία που προσφέρει στους πελάτες ["CIO Insight vendor value survey"], ενώ ο ρυθμός ανανέωσης συνδρομών ανέρχεται στο 98%. Η Red Hat είναι το "blue chip" του opensource.

LXF: Ο οικονομικός διευθυντής της Red Hat είχε πει ότι η JBoss ακολουθεί το ίδιο μοντέλο με τη Red Hat. Υπάρχουν διαφορές (νοοτροπίας, προσέγγισης κ.λπ.) και αν ναι, ποιες;

Δ.Α.: Κατά τη γνώμη μου, η βασικότερη διαφορά εντοπίζεται στο ότι ο μέσος "Red Hatter" είναι σκληροπυρηνικός σε ό,τι αφορά την "καθαρότητα" του ανοικτού κώδικα, ενώ ο μέσος "JBossian" είναι περισσότερο πραγματιστής. Ο Red Hatter δεν διανοείται να "μολύνει" το Fedora με drivers κλειστού κώδικα, ενώ ο JBossian θέλει απλώς το σύστημά του να δουλεύει out-of-the-box.

Για την JBoss το λειτουργικό σύστημα πολλές φορές αποτελεί λεπτομέρεια. Η Java κρύβει το λειτουργικό σύστημα και αυτά που φτιάχνουμε είναι multi-platform και πρέπει να μιλάνε και με κλειστά συστήματα. Η ενσωμάτωση του JBoss στη Red Hat κάνει τη Red Hat να δει τον κόσμο και από διαφορετική οπτική γωνία.

Στην JBoss είχαμε νοοτροπία startup. Ο Marc Fleury έκανε τις εμφανίσεις του στα συνέδρια ντυμένος Zoro, Joker ή Raver και το κοινό παραληρούσε. Τα πάρτι της JBoss γίνονταν σε clubs με go-go dancers και open bar. Από την άλλη, η Red Hat είναι πολύ πιο σοβαρή εταιρεία και λογοδοτεί στη Wall Street. Το πολύ-πολύ να βγούμε κάπου ήσυχα για δείπνο και μετά να δούμε οικογενειακή ταινία σε σινεμά. Πώς αλλάζουν οι καιροί!

LXF: Ως επικεφαλής ανάπτυξης του JBoss, έχεις πολύ καλύτερη εικόνα από οποιονδήποτε άλλο για το μέλλον του. Πώς θα αντεπεξέλθετε στον ανταγωνισμό με την IBM και την Oracle;

Δ.Α.: Θα συνεχίζουμε να εφαρμόζουμε τη συνταγή που μας έφερε εδώ που είμαστε: "Value for Money", δηλαδή κορυφαία τεχνολογία και εξαιρετικές υπηρεσίες υποστήριξης. Εξάλλου, η εξαγορά από τη Red Hat έδωσε στον JBoss ένα αυξημένο κύρος και σιγουριά ότι και

Στο συνέδριο JBossWorld στο Βερολίνο, το 2006.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

σε 10 χρόνια θα είμαστε εδώ, όπως επίσης πρόσβαση σε αγορές της Κίνας, της Ινδίας, της Βραζιλίας κ.λπ., στις οποίες δεν είχαμε φυσική παρουσία. Οπου πάει το RHEL, τώρα πάει και ο JBoss.

Η τωρινή αρχιτεκτονική του JBoss είναι ουσιαστικά 5 χρόνων, αλλά σε πολλά σημεία είναι ακόμα μπροστά από τον ανταγωνισμό. Από την άλλη, τα σχέδιά μας για το μέλλον είναι φιλόδοξα. Τα τελευταία χρόνια ξαναγράφουμε τον πυρήνα του JBoss για την έκδοση v5.0. Πρόκειται για ένα στοιχείο που εάν πετύχει, θα επαναπροσδιορίσει τα όρια της τεχνολογίας των application servers για πολύ καιρό.

LXF: *Αν δεν κάνω λάθος, δουλεύεις από απόσταση (σ.σ.: μένει στην Αθήνα). Πώς είναι να δουλεύεις με αυτόν τον τρόπο;*

Δ.Α.: Στην αρχή μπορεί να σου φαίνεται λίγο περίεργο, αλλά από τη στιγμή

JBoss υποστηρίζεται σε 4-5 διαφορετικά λειτουργικά...

LXF: *Πώς βλέπεις τη ραγδαία διάδοση του Ubuntu; Γιατί νομίζεις ότι τα κατάφερε τόσο καλά και τόσο γρήγορα;*

Δ.Α.: Επειδή ακριβώς είναι ρεαλιστές και δίνουν στον κόσμο αυτό που ζητάει. Βέβαια, βοηθάει να έχεις από πίσω και έναν χρηματοδότη όπως ο Shuttleworth. Πραγματικά δεν έχω καταλάβει κατά πόσο η Canonical είναι βιώσιμη επιχείρηση ή μπαίνει συνεχώς μέσα. Το μέλλον θα δείξει.

LXF: *Τι νομίζεις ότι χρειάζεται για να "περάσει" το Linux σε περισσότερα desktops; Είναι έτοιμο; Είναι μια λύση τα προεγκατεστημένα Ubuntu στους υπολογιστές της Dell;*

Δ.Α.: Σίγουρα η προεγκατάσταση βοηθάει, όμως το κλειδί είναι αλλού. Δύο είναι τα πράγματα που πρέπει να

θελ, με τον έναν ή τον άλλον τρόπο, να ανακόψει την πορεία του ή να βάλει το χέρι στην πιάτα.

LXF: *Μπορεί να ωφεληθεί η MS από τον ανοικτό κώδικα ή θα είναι πάντα ανταγωνιστές; Την ιστορία με τις "235 πατέντες" της που ισχυρίζεται ότι καταπατούνται από το Linux πώς τη βλέπεις;*

Δ.Α.: Σίγουρα επωφελείται ήδη. Είμαι βέβαιος ότι αν κοιτάξεις τον κώδικα της Microsoft, θα εντοπίσεις εκατοντάδες περιπτώσεις που δανείζονται κώδικα και αντιγράφουν ιδέες από έργα ανοικτού κώδικα. Αλλά πώς να το επιβεβαιώσεις; Αυτή η ιστορία με τις 235 πατέντες μοιάζει με FUD (σ.σ.: Fear, Uncertainty, Doubt). Αν υπάρχει τέτοια παράβαση, ας μας το πουν να ξαναγράφουμε τον κώδικα και να τελειώσει το θέμα. Αλλά τους βολεύει να αφήνουν το ερωτηματικό να αιωρείται, για να τρομοκρατείται ο κόσμος. Δυστυχώς, έχουν τόσους πόρους, που μπορούν να σε τραβάνε στα δικαστήρια για χρόνια. Είδατε τις έγινε με την περίπτωση της SCO; Μόλις τώρα έχει αρχίσει να ξεκαθαρίζει το πράγμα προς όφελος του κινήματος ανοικτού κώδικα.

Στη Red Hat έχουμε αναγκαστεί να αναλώνουμε πολύτιμο χρόνο και χρήμα για να πατεντάρουμε τεχνολογίες μόνο και μόνο ως διαπραγματευτικό μέσο σε περίπτωση που κάποιοι κινηθεί εναντίον μας. Μακριά από γιατρούς και δικηγόρους!

LXF: *Δουλεύεις με εργαλεία ανοικτού κώδικα, συμμετέχεις στην ανάπτυξη τους, τα διαφημίζεις. Την κατάσταση του open source στην Ελλάδα πώς τη βλέπεις;*

Δ.Α.: Το opensource και οι υπηρεσίες γύρω από αυτό ευδοκμούν στις τεχνολογικά προηγμένες κοινωνίες και στις αγορές που λειτουργεί υγιής ανταγωνισμός. Στην Ελλάδα πάσχουμε και στα δύο. Θεωρούμε ότι ο ανοικτός κώδικας ισοδυναμεί με κάτι ερασιτεχνικό και αποκλειστικά δωρεάν. Αυτό δεν είναι αλήθεια. Το opensource σε πολλές περιπτώσεις είναι περισσότερο ώριμο ή εφάμιλλο με αντίστοιχο κλειστό λογισμικό και σίγουρα δεν είναι δωρεάν. Η σωστή χρήση του ανοικτού κώδικα απαιτεί μία μίνιμουμ επένδυση, που στην Ελλάδα δεν κάνουμε, καταλήγοντας να χρησιμοποιούμε ένα πολύ μικρό ποσοστό των δυνατοτήτων του.

Μπορώ να σας απαριθμήσω δεκάδες εταιρείες του Fortune 500 που στηρίζουν mission-critical συστήματά τους σε JBoss. Η επένδυση σε ανοικτό κώδικα κοστίζει φτηνότερα από την επένδυση σε κλειστό λογισμικό και δίνει ευελιξία και πληθώρα επιλογών. Οι εταιρείες αυ-

ΓΙΑ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ:

“Η ΑΞΙΑ ΕΝΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΓΚΕΙΤΑΙ ΣΤΗ ΣΩΣΤΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ, ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ, ΟΧΙ ΣΤΟ ΠΟΣΑ ΧΡΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΩΝΕΙΣ ΓΙΑ ΝΑ ΑΓΟΡΑΣΕΙΣ HARDWARE ΚΑΙ CDs ΜΕ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ.”

που μπορέσεις να πειθαρχήσεις σε κάποιο ωράριο και να προσηλωθείς στους στόχους σου, μπορείς να είσαι περισσότερο παραγωγικός απ' ό,τι αν δούλευες σε ένα γραφείο. Να μην πούμε, βέβαια, και για τις άπειρες ώρες που χάνονται στις μετακινήσεις. Μάλιστα, αν το αντικείμενο είναι ενδιαφέρον, υπάρχει πιθανότητα να καταλήξεις να εργάζεσαι περισσότερο!

Η δουλειά από απόσταση είναι περισσότερο θέμα νοοτροπίας και εμπιστοσύνης από τον εργοδότη σου παρά ζήτημα αντικειμενικών δυσκολιών. Νομίζω ότι είναι κρίμα για τον περισσότερο κόσμο που κάνει πνευματική εργασία, να μην μπορεί να δουλεύει απομακρυσμένα, τουλάχιστον κάποιες μέρες την εβδομάδα. Θα μου κακοφανεί πολύ αν κάποια στιγμή πρέπει να γυρίσω στο συμβατικό μοντέλο εργασίας.

Η δουλειά από το σπίτι σε κάνει να συνειδητοποιείς τι σημαίνει “κόντρα στο ρεύμα”: όταν όλοι τρέχουν στις δουλειές τους, εσύ πας στο σούπερ μάρκετ και εί- ναι άδειο!

LXF: *Χρησιμοποιείς κυρίως Linux; Ποια διανομή;*

Δ.Α.: Χρησιμοποιώ Fedora 7 και (γκουχ, γκουχ) WinXP. Όπως είπα, ο

συμβούλ: το ένα είναι ότι πρέπει να στοχεύσει το μέσο χρήση και όχι τον geek. Πρέπει να παίζει εντελώς out-of-the-box ή τουλάχιστον να το βάζεις και με το πάτημα ενός κουμπιού να κατεβάζει ό,τι χρειάζεται για να παίζει. Από τη στιγμή που ο χρήστης αρχίζει να ψάχνει το xorg.conf, το παιχνίδι έχει χαθεί. Νομίζω ότι καμία διανομή δεν έχει φτάσει ακόμα σε αυτό το σημείο.

Το άλλο είναι να σταματήσει ο κατακερματισμός της αγοράς με τις άπειρες διανομές Linux. Κανένας προμηθευτής hardware/software δεν μπορεί να υποστηρίξει περισσότερα από 2-3 λειτουργικά συστήματα. Η πληθώρα διανομών, κατά τη γνώμη μου, εξυπηρετεί μόνο την ανάγκη ορισμένων για διαφορετικότητα και τα συμφέροντα της Microsoft, το “δι- αίρει και βασιλεύει”.

LXF: *Τελευταία, όμως, η MS έκανε μια σειρά συμφωνιών “διαλειτουργικότητας” με προμηθευτές Linux (Novell, Xandros, Linspire κ.λπ.), τον Αύγουστο υπέβαλλε την άδεια Permissive License στο OSI... Νομίζεις ότι άλλαξε στάση;*

Δ.Α.: Νομίζω ότι ο σκληρός πυρήνας της Microsoft δεν πρόκειται να αλλάξει στάση. Απλώς έχει καταλάβει τη δυναμική του ανοικτού λογισμικού και προσπα-

τές γίνονται ενεργά μέλη της κοινότητας, αποκτούν τεχνογνωσία και συμμετέχουν στην κατεύθυνση που θέλουν να δώσουν σε ένα opensource έργο. Κερδίζουν πολλαπλά από τον ανοιχτό κώδικα.

LXF: Διάβασα σε παλιότερη συνέντευξή σου για το παράδειγμα της γαλλικής εφορίας, που πλέον βασίζεται στο JBoss. Γιατί δεν μπορούμε να κάνουμε κάτι αντίστοιχο στην Ελλάδα;

Δ.Α.: Γιατί αδυνατούμε να καταλάβουμε ότι η αξία ενός πληροφορικού συστήματος έγκειται στη σωστή σχεδίαση, ανάπτυξη, λειτουργία και συντήρηση και όχι στο πόσα χρήματα πληρώνεις για να αγοράσεις hardware και CDs με λογισμικό. Το γαλλικό TaxisNet τρέχει από το 2006 πάνω σε JBoss και Linux, με πολλαπλάσια απόδοση και στο 20% του κόστους του αρχικού συστήματος που είχε σχεδιαστεί πάνω σε κλειστό λογισμικό.

Κάντε μια βόλτα σε οποιαδήποτε ελληνική δημόσια υπηρεσία να δείτε PCs στοιβαγμένα και αχρησιμοποίητα το ένα πάνω στο άλλο. Η μηχανογράφηση ενός οργανισμού είναι μία διαδικασία που απαιτεί συνέχεια, συνέπεια και προπάντων, τεχνογνωσία. Μας λείπουν και τα τρία. Πετάμε το ένα αποτυχημένο σύστημα για να εγκαταστήσουμε το επόμενο, αντί να επενδύουμε στους ανθρώπους. Το ανοιχτό λογισμικό είναι ένας από τους καλύτερους τρόπους να αποκτήσεις τεχνογνωσία.

Ενας άλλος παράγοντας είναι ο περιορισμένος αριθμός τοπικών εταιρειών που υποστηρίζουν το ανοιχτό λογισμικό. Ο πελάτης θέλει κάποιον να του εγγυηθεί αυτό που αγοράζει και εδώ έχουμε το πρόβλημα του αιγού και της κότας: αν δεν υπάρχει η ζήτηση από την αγορά, πώς να υπάρξουν οι υπηρεσίες; Αυτό σιγά-σιγά θα αλλάξει, αν και αυτό που δεν συνειδητοποιούν οι περισσότεροι είναι ότι η υποστήριξη στις μέρες μας σε πολύ μεγάλο βαθμό γίνεται μέσω ενός διαδικτυακού portal. Το Διαδίκτυο καταργεί πολλούς μεσάζοντες, εάν ξέρεις να το χρησιμοποιήσεις σωστά.

LXF: Γνωρίζεις άλλους Έλληνες developers που να συμμετέχουν σε μεγάλα projects ανοικτού κώδικα, όπως το JBoss;

Δ.Α.: Στο χώρο της Java γνωρίζω κάποιες, λίγες, περιπτώσεις Ελλήνων που σχετίζονται με opensource έργα, αλλά δεν ξέρω κάποιον που να ασχολείται το μεγαλύτερο ποσοστό του χρόνου του με συγγραφή ανοικτού κώδικα ή να είναι αρκετά γνωστός από τη συμμετοχή του σε κάποιο έργο.

Κατά καιρούς έχω προσπαθήσει να "σπρώξω" κόσμο προς αυτή την κατεύθυνση και να εμπνεύσω την επόμενη γε-

Ο Δημήτρης στο γραφείο-σπίτι του, στον Πειραιά.

νιά. Διατηρώ μία ελληνική mailing list στο Google (gr-jbug) για θέματα σχετικά με JBoss, βοηθώ τα παιδιά του Java Hellenic User Group στο ξεκίνημά τους και γενικά είμαι ανοιχτός σε προτάσεις οπουδήποτε μπορώ να βοηθήσω να αναδείξουμε τη σύγχρονη τεχνολογική αλλά και επιχειρηματική πραγματικότητα του opensource, από κάποιον που τη ζει καθημερινά.

LXF: Γιατί, όμως, στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες, π.χ. Γερμανία, υπάρχουν πολύ περισσότεροι -αναλογικά- developers; Είναι θέμα εκπαίδευσης στα ΑΕΙ και τα ΤΕΙ, κουλτούρας ή κάτι άλλο;

Δ.Α.: Είναι σύνθετο το θέμα. Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα έχουν μία πολύ "χλιαρή" σχέση με τον ανοιχτό κώδικα, αλλά και με τον προγραμματισμό γενικότερα. Βγαίνουν φοιτητές από τμήματα Πληροφορικής και τους λείπουν βασικές γνώσεις για το πώς να γράψουν ένα πρόγραμμα. Αλλά πώς θα μπορούσε να είναι διαφορετικά, αφού πολλοί καθηγητές δεν έχουν γράψει ούτε μία σοβαρή εφαρμογή; Θα ήθελα πολύ να δω κάποιο τμήμα ΑΕΙ να γίνεται γνωστό για κάποιο έργο ανοικτού κώδικα, οδηγούμενο από έναν μάχιμο καθηγητή.

Από την άλλη, ένας opensource developer χρειάζεται καλό υπόβαθρο και γύρω στα 5-8 χρόνια πραγματικής εμπειρίας για να φτάσει σε ένα ικανοποιητικό επίπεδο. Πού θα βρεθεί αυτή η εμπειρία ή ο ελεύθερος χρόνος για να γράψει κάποιος και να πειραματιστεί με ανοιχτό κώδικα; Η τεχνική καριέρα θεω-

ρείται αποτυχημένη στη χώρα μας, ακριβώς γιατί δεν "πληρώνει", οπότε όλοι θέλουν να γίνουν διευθυντές.

Ενας developer στην Ελλάδα το πολύ να γράψει κώδικα για 2-3 χρόνια πριν να μετατραπεί σε κάποιο είδος μανάτζερ για όλες τις δουλειές, όπου "τρέχει" ταυτόχρονα 3 έργα και δουλεύει 12 ώρες την μέρα για να πάρει κάτι παραπάνω. Και αυτό μέχρι να δώσει ΑΣΕΠ για να μπει στο Δημόσιο και να γίνει πιθανότατα καθηγητής στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, διαιωνίζοντας το σύστημα.

Επίσης, οι εταιρείες δεν βοηθούν τους υπαλλήλους τους να ασχοληθούν με το opensource. Αν δείτε στο εξωτερικό, ένα μεγάλο μέρος των developers ανοικτού κώδικα σπονσούνται από εταιρείες που για διάφορους λόγους κερδίζουν από αυτή τη συμβιωτική σχέση. Οι ελληνικές εταιρείες βλέπουν το ανοιχτό λογισμικό "ληστρικά", θέλουν μόνο να παίρνουν, αρνούνται να συνεισφέρουν.

Με αυτή τη νοοτροπία δεν πρόκειται ποτέ να αναπτυχθεί κουλτούρα ανάπτυξης λογισμικού στην Ελλάδα, πόσο μάλλον ανοικτού κώδικα. Ευτυχώς, το broadband Internet μάς δίνει δυνατότητες σήμερα που δεν θα μπορούσαμε να τις διανοηθούμε πριν από μερικά χρόνια. Αν πιστεύεις στις δυνατότητές σου και το βάλεις συνειδητά ως στόχο, μπορείς να είσαι σπίτι σου και να δουλεύεις για εξαιρετικά ενδιαφέροντα έργα και εταιρείες. Η τεχνολογία και το ανοιχτό λογισμικό απελευθερώνουν!

LXF: Δημήτρη, ευχαριστούμε πολύ!